

CYGNUS Nr 4, 2001

Medlemsblad för Östergötlands Astronomiska Sällskap
Vår hemsida finns på adressen: www.astronomi-oas.nu

Accepterar du att själv hämta CYGNUS via vår hemsida?

Sänd då ett brev till majordomo@midgard.liu.se
som innehåller texten "subscribe oas" (men utan
citationstecken).

För att gå ur listan skickar man ett brev till samma adress som
innehåller texten "unsubscribe oas" (men utan citationstecken).

Ett Gott Nytt År tillönskas alla ÖAS-medlemmar

ÖAS årsavgift år 2002

Vid ÖAS möte den 1 november år 2001 fastställdes årsavgifterna för 2002 enligt nedan.

Var god betala medlemsavgiften för år 2001 till ÖAS och eventuellt Populär Astronomi senast den 31 januari med bifogat inbetalningskort.

Avgiften till Populär Astronomi (tidigare Astronomisk Tidskrift) är ej obligatorisk för medlemskap i ÖAS men krävs för att även bli medlem i Svenska Astronomiska Sällskapet och få dess information. Populär Astronomi är mycket läsvärd och eftersom den är helsvensk, är det viktigt att antalet prenumeranter ökar, så att vi kan ha råd med en så fin tidskrift. Alla medlemmar i ÖAS (åtminstone seniorerna) bör alltså starkt överväga att prenumerera på Populär Astronomi.

	Senior	Junior (högst 18 år 2002)
Till ÖAS verksamhet	75 kr	50 kr
Populär Astronomi	160 kr	160 kr
Totalt	235 kr	210 kr

Studieresan till Onsala

Studieresan till radioobservatoriet i Onsala måndagen den 17 september blev lyckad. Vi fick en mycket intressant visning av Christer Andersson och möjlighet att ställa många frågor. Christer presenterade även ett svar på frågan om inriktningen av Linköpings domkyrka. Han har även lämnat en utförlig skriftlig beskrivning. Kontakta Lennart om du vill ha en kopia härav.

PROGRAM för ÖAS vintern/våren 2002.

7 februari kl 19.00 **Vinterns stjärnhimmel** i samarbete med NAK
De Geerskolan Vi träffas vid skolans entrédörr. Alla som deltar är välkomna med korta
Norrköping informationer, bilder eller litteraturförslag.

21 mars 2002 **ÖAS årsmöte** samt ett föredrag om "Universums accelererande
Rum E324 expansion" av Ariel Goobar Stockholms universitet.
Fysikhuset, Linköpings univ

Alla medlemmar är välkomna till ÖAS-kvällar : **17/1, 14/2 och 14/3** kl 19.30

ÖAS medverkan i Natur- & Teknikvetenskap 2002 se www.liu.se/nt2002/

- 7 febr Vinterns stjärnhimmel (se ovan).
- 13 mars Vårt universum, föredrag av Lennart Samuelsson.
- 17 april CCD-fotografering av galaxer, nebulosor och stjärnhopar; Jakob Selbing.
- 15 maj lunchtid; Skåda solen på Stora Torget i Linköping.
kvällstid; Solen, vår närmaste stjärna, föredrag av Lennart Samuelsson.

Betlehemsstjärnan

Föredrag vid ÖAS höstmöte den 1 november 2001, framfört av Lennart Samuelsson, som här ger en kort sammanfattning.

Föredraget grundas på en nyligen utgiven bok av astronomen Michael R Molnar: *The Star of Bethlehem – The Legacy of the Magi*.

Framställningen i boken ger ett mycket trovärdigt bevis för att det verkligen fanns en stjärna i öster den 17 april år 6 f.Kr. som kan betecknas Betlehemsstjärnan. Den var inte speciellt iögonfallande för allmänheten i Judéen, men för de stjärnkunniga astrologerna, "De Tre Vise Männena", gav stjärnan en tydlig indikation på en kungafödsel hos judarna.

Molnars slutsats

Det märkliga med stjärnan, som var planeten Jupiter i Vädurens tecken, var att denna planet vid uppgången "i öster" var omgiven av solen, månen och Saturnus. Jupiter hade i flera dagar varit alltför nära solen för att synas, men just den 17 april hade planeten fjärrmat sig en aning från solen, så att den just syntes. Detta kallas att Jupiter sågs i heliakisk uppgång. Denna ovanliga stjärnsamling i Väduren var för forntidens astrologer ett tecken på en kungafödsel i Judéen.

Molnars utgångspunkt

I boken om Betlehemsstjärnan beskriver Molnar hur han kom att ägna sig åt forskning om Betlehemsstjärnan tack vare att han var samlare av gamla mynt och därvid kom att studera ett mynt utgivet i Antiokia utgivet år 5 e.Kr.. På ena sidan av myntet finns en bild av en Vädur som ser tillbaka på en stjärna. Myntets andra sida visar en byst av Zeus (Jupiter).

	<p>Molnar insåg att Väduren bör vara ett tecken på myntets utgivningstrakt, och efter studier av samtida forskare för ca 2000 år sedan, t.ex. Ptolemaios, får han klart bekräftat att det är händelser på stjärnhimlen i Vädurens stjärnbild (stjärntecken) som indikerar inverkan på Judéens folk. Före Molnar (på 1600-talet) har t.ex. Kepler letat efter en Betlehemsstjärna i Fiskarnas tecken</p>
<p>Se bättre bild på Molnars hemsida eclipse.net/~molnar/</p>	

Tidigare förslag till en Betlehemsstjärna

- * en komet eller en supernova, d.v.s. ett starkt iögonfallande objekt.
Sådana förslag kan Molnar snabbt avfärda, eftersom kometer oftast ansågs bringa olycka och dessutom borde Herodes själv ha observerat ett tydligt observerbart objekt, men han såg ingen sådan stjärna.
- * en trippelstjärna eller en "blinkande" dubbelstjärna kan också avfärdas, eftersom dessa inträffade i Fiskarnas tecken och inte i Väduren (se ovan).

Molnars viktiga slutsats angående Vädurens betydelse kombinerades med att han försökte sätta sig in i hur antikens stjärntydare torde ha tänkt, i motsats till oss moderna människor. De letade efter ett *för dem* tydligt tecken på en kungafödelse i trakten av Jerusalem.

Jesus föddes under kung Herodes livstid och denne kung dog år 4 f.Kr.. Med hjälp av datateknik kunde Molnar studera astrologiskt viktiga planetkonstellationer i Vädurens tecken, som skulle ha kunnat indikera en kungafödelse i Judéen någon gång under perioden 8 f.Kr. till 4 f.Kr..

Vi bör vara medvetna om att babylonska astronomer/astrologer ända sedan 650 f.Kr. noggrant studerat hur de sju "vandrande stjärnorna" solen, månen, Jupiter, Saturnus, Mars, Venus och Merkurius flyttade sig bland fixstjärnorna. Skillnaden mellan stjärnor och planeter var inte känd på den tiden, men beteckningen planeter infördes för de "stjärnor" som vandrade bland de mer stillsamma fixstjärnorna. Man utgav till och med almanackor, som underlättade då man skulle förutse viktiga planetkonstellationer och ge råd till t.ex. kungen genom att ställa HOROSKOP.

Via Alexander den Store som erövrade hela Främre Orienten och även Egypten på 300-talet f.Kr. infördes dessutom en ny astronomisk kunskap om hur planetlägen bättre kunde beräknas. Härigenom kunde t.ex. planetlägen i öster vid soluppgången beräknas att inträffa en viss dag, även då de ej kunde observeras.

Solen själv, betraktad från jorden, ser ut att röra sig längs en väg bland stjärnorna som kallas ekliptikan. Idag vet vi att detta beror på att jorden går i en bana kring solen. De stjärnbilder som finns längs ekliptikan kallas Zodiaken och ekliptikan indelas i 12 lika stora delar, vardera 30 grader, som kallades "tecken" och tilldelades samma namn som motsvarande stjärnbild. Denna överensstämmelse mellan Zodiakens tecken och dess stjärnbilder gällde för 2000 år sedan men ej nu längre, eftersom jordens rotationsaxel sakta ändrar läge (precession). Detta medför att Zodiakens tecken sakta glidit ifrån de stjärnbilder som har samma namn. Idag ligger de ett tecken ur fas med påföljden att solen t.ex. vid vårdagjämningen i mars står i Vädurens tecken, men i Fiskarnas stjärnbild.

Astrologiska tecken på en kungafödelse

(vid upprättande av ett HOROSKOP t.ex. för 2000 år sedan):

- **Ascendenten.**

Den del av Zodiaken som just stiger upp vid horisonten "**i öster**". Vid soluppgång innehåller förstas ascendenten solen. Om en planet dessutom finns där, nära solen, kan den normalt inte ses. Att den finns där kunde dock beräknas redan i hellenistisk astrologi.

- 2. **Exaltering**

Varje planet anses ge störst inverkan om den befinner sig i ett visst tecken i Zodiaken. I detta läge sägs planeten vara exalterad d.v.s ger stor kraft. Då solen befinner sig i Väduren är den i sitt exalterade läge. Detta inträffar en gång om året, eftersom solen går ett varv i Zodiaken per år.

- 3. **Triangelhärskare**

Om tre planeter befinner sig jämnt fördelade i Zodiaken (120 grader mellan vardera) har detta ett stärkande inflytande.

- 4. **Attendants** (beskyddare)

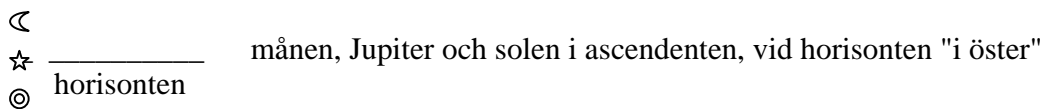
Om Jupiter eller Saturnus går upp före solen anses de beskydda solen.

På motsvarande sätt är det fördelaktigare om Mars, Venus eller Merkurius går upp efter månen.

Om något planetläge ej stämmer med ovanstående positiva lägen anses detta ge en negativ inverkan. Sådana negativa situationer kan dock försummas om Jupiter befinner sig i ett bra läge. Jupiter är alltså viktig och dess läge anses ge en dominerande inverkan.

Två planeter synliga nära varandra säges vara i konjunktion. En extra nära konjunktion mellan månen och Jupiter kan innebära, att planeten döljs bakom månen (förmörkas). Denna situation kallas att månen ockulterar planeten.

Extra värdefullt anser astrologer att det är om Jupiter vid konjunktion (eller ockultation) med månen går upp i öster omedelbart före solen.

Då de Vise Männen kom till Jerusalem och sade att de sett ett tecken på en kungafödelse hos judarna, förvånades Herodes och folket som inte själva sett något speciellt på stjärnhimlen. Tack vare egna beräkningar, visste dock astrologerna följande situation för den 17 april år 6 f.Kr. :

A I ascendenten vid soluppgången "i öster" befann sig solen, månen

och alla planeterna. Jupiter, månen, Saturnus och Venus gick upp före solen, medan Mars och Merkurius kom upp omedelbart efter solen. Detta var för astrologerna (De Vise Männen) ett mycket magnifikt tecken på födelse av en kung, ja en odödlig person, eftersom alla negativa tecken saknades.

Extra viktigt var det att Jupiter denna morgon kom just så långt från solen, att planeten åter syntes, efter att tidigare morgnar ha varit alltför nära solen för att kunna ses. Detta kallas att Jupiter den 17 april hade heliakisk uppgång (nyfödd av kosmisk kraft).

B. Jupiter är en yttre planet och förflyttas därför saktare i sin bana än jorden, som går snabbare i en inre bana. Då jorden **passerar förbi sammanbindningslinjen mellan solen och Jupiter ses Jupiter under några veckor göra en s.k. retrograd rörelse sett mot fixstjärnorna.**

Vid en sådan retrograd rörelse den 23 augusti till 19 december år 6 f.Kr. sågs Jupiter gå mot väster snabbare än stjärnorna; Jupiter d.v.s Betlehemsstjärnan, "**gick före**" stjärnorna.

C. Denna retrograda rörelse upphörde den 19 december samma år och Jupiter "stannade över" d.v.s. stod stilla i någon vecka, i relation till stjärnorna.

Molnars lyckosamma forskning baserades på att han tvingade sig tänka så som en astrolog tänkte för 2000 år sedan. Nu vet vi att det fanns en speciell Betlehemsstjärna den 17 april år 6 f. Kr.. **Det var Jupiter**, nära solen, månen och alla övriga kända planeter!

Evangelisten Lukas levde i Antiokia på den här tiden eller några år senare. Även han såg säkert ett sådant mynt som nämnts ovan, med ett "lamm och en stjärna" (lamm = vädur). Möjligen fick han härav idén, att se stjärnan som en Messiasstjärna och konstruerade sin version av historien om Jesu födelse. Detta kan dessutom förklara varför han placerade Jesu födelse felaktigt till Quirinius tid istället för Herodes, ett fel på 10 år. Quirinius representerade kejsare Augustus i Syrien åren 6 och 7 e Kr..

Några frågor med ny aktualitet som Molnar ej behandlade i sin bok:

- * Jämförelser med val av ny kejsare i Kina eller ny Dalai Lama i Tibet.
- * Esséernas verksamhet i Qumran. Utbildades Jesus där?
- * Marias bebådelse. Den förväntade stjärnans ankomst var ju känd.
- * Jungfrufödelse.

Viktigast av allt är dock att **astrologiska tecken ej påverkar en persons framtid**, men de kan leda till självuppfyllelse; d.v.s. att förstärka ett försök att uppfylla en profetia.

Referenser:

1. The Star of Bethlehem, Michael Molnar, 1999.
2. The Bible – Faith and Evidence, John R Bartlett, 1990.
3. Döda havsrullarnas hemlighet, M Baigent & R Leigh, 1991.
4. Rösterna ur döda havsrullarna, R Eisenman & M Wise, 1995.
5. Orientering: Döda havsrullarna berättar, Benedikt Otzen, 1964.